

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ПАТ «КБ «ПРИВАТБАНК»

CREDIT RISK ANALYSIS DIALITY BANK PJSC «CB «PRIVATBANK»

Шептуха О.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та кредиту,
Харківський національний університет будівництва та архітектури

Мельник К.В.

студентка факультету економіки та менеджменту,
Харківський національний університет будівництва та архітектури

Sheptukha Olena

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor, Department of Finance and Credit,
Kharkiv National University of Construction and Architecture

Melnyk Katerina

Student of Economics and Management' Faculty,
Kharkiv National University of Construction and Architecture

Статтю присвячено управлінню кредитним ризиком банківської установи у реаліях сьогодення. Встановлено, що кредитні операції мають великий вплив на банківську діяльність, таким чином, управління кредитним ризиком являє собою одну з найважливіших частин управління банківськими ризиками. Розкрито питання змісту кредитного ризику банків та його розрахунку. Висвітлено класифікацію основних чинників виникнення кредитного ризику залежно від його видів. Проаналізовано кредитний портфель одного з найкрупніших комерційних банків України ПАТ «КБ «ПриватБанк». Виокремлено певні коефіцієнти рівня кредитного ризику. Проведено аналіз зміни кредитного ризику на підставі відповідних коефіцієнтів на прикладі ПАТ «КБ «ПриватБанк» за 2016–2018 рр. Надано оцінку виконання нормативів кредитного ризику ПАТ «КБ «ПриватБанк» за 2016–2018 рр. Для вирішення тих проблем, які з'явилися у ході аналізу, виокремлено шляхи їх подолання.

Ключові слова: кредитний ризик, банківські кредити, кредитний портфель, кредитна політика, активи, кредитні операції, непрацюючі кредити.

Статья посвящена управлению кредитным риском банковского учреждения в реалиях сегодняшнего дня. Установлено, что кредитные операции имеют большое влияние на банковскую деятельность, таким образом, управление кредитным риском представляет собой один из важнейших элементов управления банковскими рисками. Раскрыты вопросы сущности кредитного риска банка и его расчета. Освещена классификация основных факторов возникновения кредитного риска в зависимости от его видов. Проанализирован кредитный портфель одного из крупнейших коммерческих банков Украины ПАО «КБ «ПриватБанк». Выделены определенные коэффициенты уровня кредитного риска. Проведен анализ изменения кредитного риска на основании соответствующих коэффициентов на примере ПАО «КБ «ПриватБанк» за 2016–2018 гг. Дана оценка соблюдения нормативов кредитного риска ПАО «КБ «ПриватБанк» в 2016–2018 гг. Для решения тех проблем, которые появились в ходе анализа, определены пути их преодоления.

Ключевые слова: кредитный риск, банковские кредиты, кредитный портфель, кредитная политика, активы, кредитные операции, неработающие кредиты.

Recent years have seen economic and political instability in Ukraine, which has led to the emergence of a credit crisis. To overcome a significant part of the problem that arises, therefore, in the presence of timely and sufficient information on the mechanism of formation of banking risks. Credit risk associated with the credit activity of banks occupies a special place in the banking risk system. The article presents the concept of credit risk and considers the stages of credit risk management of the bank. For a more detailed analysis of credit risk management, credit risk factors have been identified. The analysis of the loan portfolio of PJSC CB PrivatBank showed an increase in loans and an increase in loan impairment provisions. Quantitative credit risk research should begin with an analysis of the bank's loan portfolio. To determine the level of credit risk, the most common method in the domestic scientific practice of assessing the level of risk is the method of ratios. The analysis showed a negative trend of credit risk indicators. Non-performing

loans (NPL) in the total amount of loans to customers, the indicator has a critical ratio, this allows you to evaluate the effectiveness of credit operations to determine the quality of credit operations. Credit risk management takes place not only at the commercial bank level but also at the National Bank of Ukraine level. Therefore, credit risk ratios – maximum credit risk per counter party, high credit risk, maximum credit, guarantees and sure ties granted to one are highlighted to the insider. Regulatory values showed compliance with the set standards. Credit risk management of the bank consists not only of analyzing the level of riskiness, but also of identifying way so recommendations to minimize the identified problems of banking activities. Determining the state of bank credit risk allows you to identify the segment in banking that needs to be improved or changed, which affects the entire banking institution and the banking market as a whole. It was found that banks have provided sufficient reserves to cover possible losses on credit operations. However, there are negative phenomena in the bank's loan portfolio that increase the riskiness of credit operations.

Key words: credit risk, bank loans, loan portfolio, credit policy, asset, credit operations, non-performing loans.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Останні роки спостерігається економічна та політична нестабільність в Україні, це зумовлює виникнення кредитної кризи. Для подолання вагомій частини проблем, які виникають, необхідна своєчасна та достатня інформація про механізм формування банківських ризиків. Особливе місце у системі банківських ризиків займає кредитний ризик, пов'язаний із кредитною діяльністю банків, тому достатньо гостро постало питання щодо необхідності управління кредитним ризиком окремих банків для стимулювання банківського кредитування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Проблематику кредитного ризику досліджували такі вітчизняні науковці: О.В. Васюренко [2], О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин, Т.Я. Андрейків, В.Я. Вовк, О.В. Хмеленко [3], У.В. Владичин, О.В. Дзюблюк [1]. Із розвитком вітчизняної наукової діяльності змінюються нові підходи до тематики управління кредитним ризиком у банківській діяльності, таким чином, питання кредитного ризику банку потребують більш детального вивчення.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є аналіз стану кредитного ризику ПАТ «КБ «ПриватБанк».

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Кредитний ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через неспроможність сторони виконати умови будь-якої фінансової угоди з банком або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання. Кредитний ризик є в усіх видах діяльності, де результат залежить від діяльності контрагента, емітента або позичальника. Він виникає кожного разу, коли банк надає кошти, бере зобов'язання про їх надання, інвестує кошти або іншим чином ризикує ними відповідно до умов реальних чи умовних угод незалежно від того, де відображається операція – на балансі чи поза балансом [2].

Управління кредитним ризиком банку повинно включати декілька етапів [4]:

1) якісний аналіз: на цьому етапі визначають сутність кожного з банківських ризиків, їх структуру та виявляють чинники впливу;

2) кількісний аналіз: на цьому етапі вибирають систему кількісних показників;

3) способи зниження ризиків: на цьому етапі вибирають той чи інший спосіб зниження банківських ризиків або їх суперпозицію, що дасть змогу привести рівень ризику до прийняттого (допустимого);

4) прийняття рішень: це заключний етап управління банківськими ризиками, який передбачає прийняття відповідних фінансових рішень з урахуванням ризику.

Якісний аналіз кредитного ризику полягає в ідентифікації чинників ризику (виявленні його джерел) і вимагає від керівництва банку ґрунтовних знань, досвіду та інтуїції у цій сфері діяльності.

Кількісний аналіз кредитного ризику полягає в оцінці кредитоспроможності позичальника і спирається на низку методів, серед яких можна виділити коефіцієнтний метод, метод експертних оцінок, статистичні методи тощо.

Коефіцієнтний метод полягає у розрахунку показників фінансового стану позичальника (показники ліквідності, ділової активності, рентабельності та фінансової стійкості) і порівняння їх із нормативними (критеріальними) значеннями [3]. Водночас за наявності переваг цей метод має певні недоліки. Зокрема, не завжди можна зробити однозначний висновок про те, наскільки кредитоспроможним є позичальник, оскільки значення одних його коефіцієнтів відповідають нормативним, а значення інших – ні [4].

За останні роки набули поширення ще дві категорії моделей оцінки кредитного ризику. Перша категорія – структурні моделі (structural models), що ґрунтуються на дослідженнях Р. Мертона. Кредиторська заборгованість і капітал у рамках цього підходу розглядаються як вимоги, що можуть бути звернені на вартість фірми. При цьому для визначення справедливої ціни застосовують теорію ціноутворення опціонів. Друга категорія моделей – моделі скорочених форм (reduced for models) – широко використовуються у фінансовій інженерії.

Статистичні методи оцінки кредитного ризику потребують наявності значного масиву даних, яких може просто не бути, тому через нестачу або відсутність інформації здебільшого доводиться застосовувати експертні методи [4].

Управлінські заходи мають розроблятися на засадах кількісного аналізу рівня кредитного ризику та адекватного врахування множини керованих і некерованих чинників, що зумовлюють його виникнення та розвиток. На підставі значень відповідних кількісних показників, які відображають реальну ситуацію, і результатів якісного аналізу приймаються рішення стосовно прийняття кредитного ризику та, за необхідності, мінімізації його рівня [3].

Для якісного управління кредитним ризиком потрібно здійснити перш за все ідентифікацію, для цього потрібно визначити чинники кредитного ризику.

Чинники кредитних ризиків – це причини (джерела, фактори), що впливають на ймовірність повної або часткової втрати банком-кредитором суми виданого кредиту та відсотків за ним.

Залежно від сфери виникнення чинники кредитних ризиків можна об'єднати у три групи (рис. 1). Усі чинники незалежно від групи, до

якої вони належать, взаємозалежні та комплексно впливають на рівень кредитного ризику.

На особливу увагу заслуговують чинники, притаманні діяльності позичальника, адже однією з найбільш вагомих причин фінансових збитків банку є неповернення кредитів у результаті неплатоспроможності або некомпетентності чи недобросовісності позичальника. Тому під час визначення рівня кредитного ризику банк перш за все повинен ураховувати можливі наслідки прояву цих чинників [3].

Кількісне дослідження кредитного ризику потрібно розпочати з аналізу кредитного портфеля банку.

Динаміку кредитного портфеля ПАТ «КБ «ПриватБанк» за 2016–2018 рр. наведено на рис. 2. У 2018 р. спостерігається зростання на 11 805 млн грн, що на 30,8% більше рівня 2017 р. Протягом усього досліджуваного періоду відбувалося підвищення обсягів кредитування банківською установою, що є позитивним явищем,

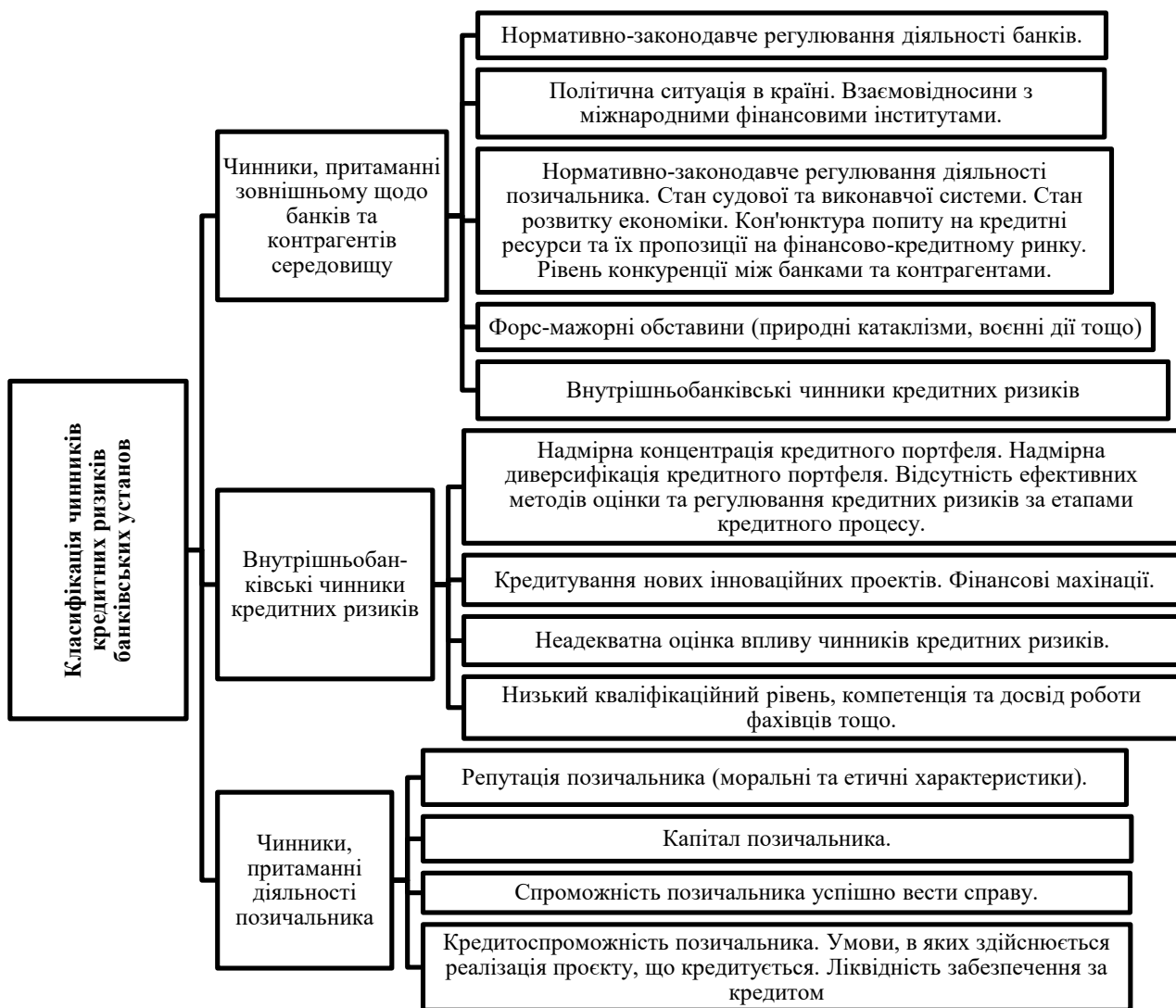

Рис. 1. Класифікація чинників кредитних ризиків банківських установ

адже кредитування – це головне джерело отримання прибутку банком. Найбільше зростання обсягів кредитування банком спостерігалось у 2018 р. – обсяг кредитного портфеля становив 50 140 млн грн.

Як свідчать дані табл. 1, протягом досліджуваного періоду відбувалися коливання деяких показників кредитування ПАТ «КБ «ПриватБанк». Так, станом на 2016 р. кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель, становили

191 139 млн грн, показник знизився у 2017 р. на 5 564 млн грн, однак у 2018 р. зростання відбулося до 212 795 млн грн. Найбільшу питому вагу займають кредити фізичним особам – з 60,55% у 2016 р. показник зростає до 90,37% у 2018 р. Також зростає питома вага кредитів підприємствам малого та середнього бізнесу та споживчих кредитів. Натомість найменшу частку займають кредити на придбання автомобіля – 0,66%, і показник питомих ваг має тенденцію до зниження за досліджуваний період.

Рис. 2. Динаміка кредитного портфеля ПАТ «КБ «ПриватБанк» у 2016–2018 рр.

Таблиця 1

Кредити та аванси клієнтам ПАТ «КБ «ПриватБанк» за 2016-2018 рр., млн грн, на початок року

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель	191 139	185575	212795
Кредити юридичним особам	2 639	3330	5648
Кредити фізичним особам – кредитні картки	19 749	30354	45314
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	9 045	9130	12923
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	1 069	3144	4193
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	264	264	332
Кредити фізичним особам – інші кредити	1 054	660	672
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	2 494	4210	8251
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – юридичні особи	307	191	710
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – фізичні особи	164	197	654
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом підприємства малого та середнього бізнесу (МСП)	-	126	248
Придбані/створені знецінені кредити	-	-	196
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	227 924	237181	291936
Мінус: резерв на знецінення кредитів	-195 308	-198846	-241769
Всього кредитів та авансів клієнтам	32 616	38335	50140

Джерело: складено за даними [5]

Показники кредитного портфеля ПАТ «КБ «ПриватБанк» за його якісним складником у 2016–2018 рр. представлено в табл. 2.

Дані табл. 2 свідчать, що абсолютний приріст індивідуально знецінених кредитів становив 41 547 млн грн у 2018 р. У тому числі за період, що аналізувався, питома вага заборгованості менше ніж 30 днів становила 1,83%, від 31 до 90 днів – 0,10%, від 91 до 180 днів – 0,30%, від 181 до 360 днів – 2,46% та більше ніж 361 день – 89,47%. При цьому структура прострочених кредитів за строками виникнення заборгованості явно погіршилася. Збільшення частки прострочених кредитів понад 181 день свідчить про підвищення вірогідності втрати цих коштів.

Зменшення спостерігалось за всіма показниками, крім прострочених кредитів більше ніж 361 день та прострочених кредитів менше ніж 30 днів. Станом на 2018 р. зменшення становило 190 976 млн грн, що на 75,81% більше, ніж за 2017 р., та на 4 220 млн грн (1,70%) відповідно.

У вітчизняній практиці найбільш поширеним методом оцінювання рівня ризику є метод коефіцієнтів, який полягає у розрахунку непрямих (відносних) показників ризикованості.

Основні показники кредитного ризику за період, що аналізується, можна розглянути в табл. 3.

Коефіцієнт кредитної активності ПАТ «КБ «ПриватБанк» знаходиться в межах 15–21% у 2016–2018 рр., але нормативне значення цього показника – 65–75%, що свідчить про слабку та розмірену кредитну політику. Така тенденція може негативно відобразитися на прибутковості банку.

Нормативне значення коефіцієнта достатності резервів – 0,9–5%. Показник за період, що аналізувався, знаходився у нормативних межах, окрім 2017 р., що свідчить про достатність резервів банку у разі непогашення кредитів.

За досліджуваний період темпи зростання коефіцієнта прострочених кредитів свідчать про збільшення рівня кредитного ризику та неефективне управління кредитним портфелем банку.

Коефіцієнт дохідності кредитного портфеля має тенденцію до зниження. У 2018 р. показник становив 0,61. Він показує, скільки банк отримує доходів із кожної гривні виданих кредитів. Рівень коефіцієнта залежить від багатьох чинників: обсягу та структури кредитного портфеля, власних можливостей банку щодо

Таблиця 2

Аналіз простроченої кредитної заборгованості за строками її виникнення, млн грн

Види заборгованості	2016		2017		2018	
	сума	питома вага	Сума	питома вага	сума	питома вага
Не прострочені	176961	85,70	22313	11,00	14259	5,83
Прострочені менше ніж 30 днів	4940	2,39	262	0,13	4482	1,83
Прострочені від 31 до 90 днів	5317	2,57	10029	4,94	244	0,10
Прострочені від 91 до 180 днів	989	0,48	8979	4,43	732	0,30
Прострочені від 181 до 360 днів	892	0,43	133575	65,84	6012	2,46
Прострочені більше ніж 361 день	17400	8,43	27712	13,66	218688	89,47
Всього індивідуально знецінених кредитів (загальна сума)	206499	100	202870	100	244417	100
Мінус: резерви на знецінення	-184341	-	-198846	-	-241787	-
Всього кредитів та авансів клієнтам	43583	-	38335	-	50140	-

Джерело: складено за даними [5]

Таблиця 3

Коефіцієнти кредитного ризику банку ПАТ «КБ «ПриватБанк» у 2016–2018 рр.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення	
				2016-2017	2017-2018
Коефіцієнт кредитної активності	0,21	0,15	0,18	- 0,06	0,03
Коефіцієнт достатності резервів	3,55	5,19	4,82	1,64	-0,37
Коефіцієнт прострочених кредитів	0,44	4,44	4,5	4,00	0,06
Коефіцієнт дохідності кредитного портфеля	0,76	0,63	0,61	- 0,12	- 0,03
Коефіцієнт прибутковості кредитних операцій	0,09	0,16	0,33	0,07	0,17
Коефіцієнт покриття позик власним капіталом	0,02	0,64	0,62	0,62	- 0,01
Коефіцієнт покриття збитків за рахунок резерву	8,01	1,16	1,07	- 6,85	- 0,10

Джерело: складено за даними [5]

вибору напрямів та об'єктів кредитування, ринкової ставки відсотку, умов конкуренції на банківському ринку тощо.

Натомість показник прибутковості кредитних операцій зростає і становить 33% у 2018 р. та показує, скільки відсоткового прибутку припадає на одну гривню розміщених у кредитний портфель ресурсів. Збільшення темпів зростання значень цього коефіцієнта порівняно з темпами зростання коефіцієнта дохідності кредитного портфеля свідчить про підвищення ефективності кредитної політики банку.

Коефіцієнт покриття позик власним капіталом за досліджуваний період коливався з 0,02 до 0,64. Зростання даного коефіцієнта у 2017 р. свідчить про те, що посилюється захищеність кредитів власним капіталом.

Динаміка коефіцієнта покриття збитків за рахунок резерву має негативну тенденцію. Він характеризує співвідношення створених резервів для покриття збитків за позиками і безпосередньо збиткових позик. Так, за 2016 р. він становив 8,01, а вже у 2017 р. знизився на 6,85. Наступне зниження у 2018 р. було не таким значним і становило 0,10. Показник має значення більше одиниці, тому можна стверджувати, що все ж таки створені резерви повністю покривають збитки, що виникли за наданими позиками.

Для визначення якості кредитних операцій доцільно розрахувати обсяг непрацюючих кредитів (NPL), це дасть змогу оцінити ефективність кредитних операцій.

Питома вага непрацюючих кредитів (NPL) у загальній сумі кредитів клієнтам (табл. 4) демонструє максимальний рівень токсичності – 71,8% та 77,2% у 2017 р. та 2018 р. за рекомендованого значення до 5%.

Національний банк України встановив обов'язкові нормативи кредитного ризику:

- норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7);
- норматив великих кредитних ризиків (Н8);
- норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9).

Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) встановлюється з метою обмеження кредитного ризику, що виникає внаслідок невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань. Показник розміру кредитного ризику на одного контрагента визначається як співвідношення суми всіх вимог

банку до цього контрагента та всіх позабалансових зобов'язань, виданих банком щодо цього контрагента, до капіталу банку. Нормативне значення нормативу Н7 не має перевищувати 25%.

Для обмеження концентрації кредитного ризику за окремим контрагентом або групою споріднених (пов'язаних) контрагентів НБУ встановлює норматив великих кредитних ризиків (Н8).

Норматив великих кредитних ризиків визначається як співвідношення суми всіх великих кредитних ризиків, наданих банком щодо всіх контрагентів або груп пов'язаних контрагентів, з урахуванням усіх позабалансових зобов'язань, виданих банком щодо цього контрагента або групи пов'язаних контрагентів, до регулятивного капіталу банку. Нормативне значення нормативу Н8 не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку. Якщо норматив великих кредитних ризиків перевищує 8-кратний розмір регулятивного капіталу, то вимоги до нормативу адекватності регулятивного капіталу (Н2) автоматично підвищуються:

– якщо перевищення становить не більше ніж 50%, то вимоги до нормативу адекватності регулятивного капіталу (Н2) подвоюються;

– якщо перевищення більше ніж 50%, то вимоги до нормативу адекватності регулятивного капіталу (Н2) потроюються.

Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9), установлюється для обмеження ризику, який виникає під час здійснення операцій з інсайдерами, що може призвести до прямого та непрямого впливу на діяльність банку. Цей вплив зумовлює те, що банк проводить операції з інсайдерами на умовах, не вигідних для банку, що призводить до значних проблем, оскільки в такому разі визначення платоспроможності контрагента не завжди здійснюється достатньо об'єктивно. Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру, визначається як співвідношення суми всіх зобов'язань цього інсайдера перед банком і всіх позабалансових зобов'язань, виданих банком щодо цього інсайдера, та капіталу банку. Нормативне значення нормативу Н9 не має перевищувати 25% [1].

Нормативи кредитного ризику ПАТ «КБ «ПриватБанк» у 2016–2018 рр. відображено в табл. 5.

Таблиця 4

Аналіз якості кредитних операцій АТ «КБ «ПриватБанк» у 2016–2018 рр.

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Непрацюючі кредити (NPL), млн грн	9953	26706	19281
Загальна сума кредитів клієнтам, млн грн	227924	237181	291936
Питома вага непрацюючих кредитів (NPL) у загальній сумі кредитів клієнтам	8,5%	71,8%	77,2%

Джерело: складено за даними [5]

Таблиця 5

Нормативи кредитного ризику ПАТ «КБ «ПриватБанк» у 2016–2018 рр.

№	Нормативи	2016 р.	2017р.	2018 р.	Нормативні показники
H7	Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента	23,69	22,32	6,26	Не більше 25%
H8	Норматив великих кредитних ризиків	298,34	301,37	0,06	Не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу
H9	Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	2,17	1,83	0,19	Не більше 25%

Джерело: складено за даними [5]

Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента встановлюється з метою обмеження кредитного ризику, що виникає внаслідок невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань, який дорівнює у 2016 р. 6,26%, що на 16,06% менше, ніж за 2017 р. За період, що досліджувався, норматив H7 був менше 25%, установлених НБУ. Норматив великих кредитних ризиків встановлюється з метою обмеження концентрації кредитного ризику за окремим контрагентом або групою пов'язаних контрагентів. Значення H8 знаходиться в оптимальних межах – 301,37% у 2016 р., у 2018 р. – 0,06%. Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру, повинен бути не більше 25%. За 2016–2018 рр. норматив не перевищував цього значення і становив 2,17% у 2016 р. та 0,19% у 2018 р. Норматив встановлюється з метою обмеження ризику, який виникає під час здійснення операцій з інсайдерами, що може призвести до прямого або непрямого впливу на діяльність банку.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. У результаті проведеного дослідження теоретичних та практичних питань управління кредитним ризиком виявлено, що ПАТ «КБ «ПриватБанк» забезпечив достатньо резервів для покриття можливих збитків за кредитними операціями. Проте мають місце негативні явища у кредитному портфелі банку, які підвищують ризикованість кредитних операцій. Структура портфеля є не зовсім оптимальною, тому потрібно детальніше розглянути рівень забезпеченості позик і ретельніше аналізувати якість та ліквідність наданого забезпечення кредитів та поліпшити кредитну політику в розрізі формування кредитного портфеля, а можливо, й переглянути; оптимізувати управління кредитним портфелем із метою диверсифікації кредитного ризику і підтримки необхідного рівня ліквідності; переглянути умови кредитування для суб'єктів різних клієнтських сегментів і позичальників із різною оцінкою фінансового стану, кредитною історією.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Банківські операції : підручник / за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль : Економічна думка, 2009. 696 с.
2. Васюренко О.В., Сидоренко О.М. Банківський нагляд : підручник. Київ : Знання, 2011. 502 с.
3. Вовк В.Я., Хмеленко О.В. Кредитування і контроль : навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 463 с.
4. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М., Андрейків Т.Я. Кредит і банківська справа : підручник. Київ : Знання, 2008. 564 с.
5. Статистична звітність ПАТ «КБ «ПриватБанк». URL : <https://privatbank.ua/statystychna-zvitnist> (дата звернення: 07.11.2019).

REFERENCES:

1. Dzjubljuk O.V. (ed.) (2009) Bankivskij operaciji [Banking operations], Ternopilj: Ekonomichna dumka (in Ukrainian).
2. Vasjurenko O.B., Sydorenko O.M. (2011) Bankivskij naghlyad [Banking supervision], Kyjiv: Znannja (in Ukrainian).
3. Vovk V.Ja., Khmelenko O.V. (2008) Kredytuvannja i kontrolj [Lending and control], Kyjiv: Znannja (in Ukrainian).
4. Vovchak O. D., Rushhyshyn N. M., Andrejkiv T. Ja. (2008) Kredyt i bankivskja sprava [Credit and banking]: Kyjiv: Znannja (in Ukrainian).
5. Statystychna zvitnistj PAT KB «Pryvatbank» [Statistical reporting of PJSC CB Privatbank]. Available at: <https://privatbank.ua/statystychna-zvitnist> (accessed 7 November 2019).